

INLEDNING

Fråga Kafka

EN GÅNG åkte jag och min fru fast för att ha åkt tunnelbana utan biljett i Rom. Den stränge befälhavaren med välansade svarta mustacher krävde oss på bötesbeloppet. Jag sade att jag inte hade några pengar på mig, tänkte att vad ska de göra, vi är ju turister och de lär knappast skicka en räkning. Men han visste bättre. Han signalerade att då håller vakterna kvar min fru här tills jag kommer tillbaka

med pengar. Jag såg inget annat alternativ än att lomma iväg och låtsas ta ut pengar på en bankomat.

NÄR JAG KOM TILLBAKA var den stränge befälhavaren upptagen med att bötfälla en annan medpassagerare, och jag gick fram till den vakt som stod närmast min fru och försökte överrätta en sedel. Denne vakt, med gråa slokande mustascher, kollade åt befälhavarens håll, vinkade därefter snabbt åt oss att behålla sedeln och gå. Vilket vi gjorde.

Då tänkte jag att det här inte hade kunnat hända i till exempel Stockholms tunnelbana. För det första hade vakterna knappast tagit en person som gisslan, för det andra hade ingen vakt låtit oss komma undan.

Jag tänkte att lagens upprätthållande nog är mindre godtycklig i Sverige än i Italien, på gott och ont: Nitiskhet kan leda till kyla inför enskilda människoöden, samtidigt som ett samhälle vars lagtillämpning grundar sig i legitima beslut blir mer demokratiskt och förutsägbart.

Jag föredrar nog det sistnämnda, trots allt.

MEN NU VET JAG inte längre om det är så stor skillnad, för även i Sverige tillämpas lagen godtyckligt. Ett exempel visas i veckans reportage. Där berättar en rad män om hur de har satts i cell av polisen utan att ha begått något brott. Den bild som framträder är att polisen har upprättat en egen praxis som inte har något stöd i lagar men som ändå rullar på i år efter år utan att någon kan göra något åt det.

Och godtycklig rättstillämpning i kombination med nitisk tjänstemannakyla måste väl vara sämsta tänkbara rättssystem. Fråga bara Kafka.

RIKARD WARLENIUS
chefredaktör